

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**EXTREMISMUS JAKO BEZPEČNOSTNÍ HROZBA
V ČESKÉ REPUBLICĚ**

Autor práce: Josef Roth DiS.

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: doc. Dr. Ing. Štefan Danics, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2020

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z.ú.
Žižkova 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Josef Roth DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: **Extremismus jako bezpečnostní hrozba v České republice**

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Extremism as a security threat in the Czech Republic

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce: doc. Dr. Ing. Štefan Danies, Ph.D.

Datum zadání bakalářské práce: říjen 2019

CÍL BAKALÁŘSKÉ PRÁCE:

Autor objasní extremismus jako bezpečnostní hrozbu na vybraných extremistických projevech, které ohrožují nejen principy demokracie, ale i lidská práva občanů. A vyhodnotí nové trendy v rámci extremistické problematiky, včetně xenofobních a nenávistných projevů, jejichž nositelé nejsou extremistické subjekty.

Student: Josef Roth DiS.	25. 10. 2019 datum	 podpis
Vedoucí práce: doc. Dr. Ing. Štefan Danies, Ph.D.	9. 11. 19 datum	 podpis

Schvalují zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svaloš, Ph.D.	11. 11. 19 datum	 podpis
Prorektorka pro studium a vnitřní záležitosti: RNDr. Růžena Ferebauerová	13. 11. 19 datum	 podpis
Pověřený rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	13. 11. 2019 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce doc. Dr. Ing. Štefanu Danicsovi, Ph.D., za cenné rady, připomínky, metodické vedení práce a především doporučení věcné literatury.

ABSTRAKT

ROTH, J. *Extremismus jako bezpečnostní hrozba v České republice: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2020. 56 s. Vedoucí bakalářské práce: doc. Dr. Ing. Štefan Danics, Ph.D.

Klíčová slova: extremismus, vybrané projevy extremismu, problematika extremismu

Bakalářská práce se zabývá bezpečnostní hrozbou v podobě extremismu v České republice. Autor nejdříve vymezuje základní pojmy a analyzuje nové trendy v rámci extremistické scény v našich podmínkách. Dále je provedena typologie extremismu s důrazem na odlišení pravicového a levicového extremismu, včetně ukázek jejich symboliky. V tomto ohledu autor přibližuje i vybrané představitele pravicového a levicového extremismu. Poté je přiblížena i práce Policie České republiky při odhalování a potírání extremismu, včetně preventivních opatření, neboť se jedná o vážnou bezpečnostní hrozbu nejen z hlediska práv minoritních občanů, ale i z hlediska demokratického státu. Autor v rámci empirického šetření provedl předem připravené řízené rozhovory s vytipovanými pracovníky Policie České republiky Karlovarského kraje.

ABSTRACT

ROTH, J. *Extremism as a security threat in the Czech Republic: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2020. 56 p. Supervisor: doc. Dr. Ing. Štefan Danics, Ph.D.

Key words: extremism, selected manifestations of extremism, problematics extremism

The bachelor thesis deals with the security threat in the form of extremism in the Czech Republic. The author first defines the basic concepts and analyzes new trends within the extremist scene in our conditions. Furthermore, typology of extremism is performed with an emphasis on distinguishing right-wing and left-wing extremism, including examples of their symbolism. In this respect, the author also introduces selected representatives of right-wing and left-wing extremism. Then the work of the Police of the Czech Republic in detecting and combating extremism, including preventive measures, is discussed, as it is a serious security threat not only from the viewpoint of minority rights, but also from the viewpoint of a democratic state. As part of the empirical investigation, the author conducted pre-prepared controlled interviews with selected employees of the Police of the Czech Republic of the Karlovy Vary Region.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	11
2 Vymezení extremismu a nové trendy.....	12
2.1 Politický extremismus	14
2.2 Pravicový extremismus	15
2.3 Levicový extremismus	16
2.4 Náboženský extremismus.....	17
2.5 Etnický a regionální extremismus	18
2.6 Environmentální extremismus.....	18
3 Vybrané projevy extremismu a symbolika	20
3.1 Symboly používané extremisty na území České republiky.....	23
3.2 Symboly používané extremisty na území České republiky.....	24
3.3 Vznik a nastínění projevů extremismu Policií České republiky v našem státě po roce 1989	25
3.4 Srovnání pravicových extremistických ideologií	26
3.5 Srovnání levicových extremistických ideologií	27
4 Vybrané projevy pravicového populismu a jejich nebezpečí	30
4.1 Vnímání populistických stran.....	30
4.2 Aktivní pravicová populistická uskupení v České republice	31
4.3 Hnutí Svoboda a přímá demokracie	31
4.4 Politický program hnutí Svoboda a přímá demokracie	32
4.5 Práce PČR při prevenci a odhalování extremismu	33
4.6 Hrozba extremismu	34
4.7 Nejaktuálnější počty stíhaných osob nenávistně motivované kriminality za 2. pololetí roku 2019	35
4.8 Akce extremistů ve 2. pololetí roku 2019	36

5	Empirické šetření	38
5.1	Cíl empirického šetření	38
5.2	Příprava a provedení empirického projektu	38
5.3	Řízené rozhovory s respondenty	39
5.4	Zhodnocení rozhovorů s respondenty	51
	Závěr	52
	Seznam použitých zdrojů	54

Úvod

Autor téma bakalářské práce „Extremismus jako bezpečnostní hrozba v České republice“ zvolil z několika důvodů. Jedním z těchto důvodů je, že pracuje šestým rokem jako policista u pořádkové policie Obvodního oddělení Policie České republiky v Aši. Dalším pro něj velice důležitým důvodem, pro který si zvolil uvedené téma, je skutečnost, že zpracováním bakalářské práce zdokonalí v této oblasti své teoretické znalosti, které by chtěl použít a zúročit ve své praxi. Zároveň by se chtěl po tomto studiu ucházet o zaměstnání u služby kriminální policie, která se specializuje na uvedenou problematiku v rámci Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje.

Autor zdůrazňuje, že extremismus v České republice znepříjemňuje život lidem žijícím v České republice, policejním orgánům, justici i politikům. Projevy extremismu narušují základní lidská práva a svobody osob v různých oblastech života naší demokratické společnosti. V každé společnosti žijí lidé, kteří vyznávají odlišné názory a postoje. Za největší problém naší společnosti považují lhostejnost a sympatizování s extremistickou ideologií i s postoji extremistů. K extremistickým projevům přispívá především vzrůstající trestná činnost extremistů, zvýšená migrace osob, neomezený pohyb a nenávislné projevy na sociálních sítích apod.

Zároveň k této problematice v žádném případě nepřispívají média, která často podávají zkreslené informace o této problematice.

Vzhledem k tomuto je nejdůležitější třídít získané informace prostřednictvím médií a tyto informace následně předávat občanům České republiky přesně a srozumitelně.

Cílem práce je vymezit a charakterizovat extremismus v České republice, jako bezpečnostní hrozbu, která narušuje základní lidská práva a svobody, zejména minorit. Rovněž pravicoví a levicoví extremisté mají zcela odlišnou představu o uspořádání společnosti a státu, neboť vychází z cizích ideologií vůči liberálně demokratickému politickému systému.

V bakalářské práci byly použity metody komparace, generalizace a metoda kvalitativního sociologického výzkumu prostřednictvím řízených rozhovorů.

Vzhledem k uvedené problematice je nezbytné a nutné, aby jednotliví policisté rozšiřovali své odborné vzdělání a poznatky, aby dokázali rozlišovat a právně postihovat různorodé projevy extremismu v našem státě.

V bakalářské práci autor provedl empirické šetření v teritoriu Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje formou řízených rozhovorů se specialisty na danou problematiku extremismu, jelikož v Karlovarském kraji, kde je zařazen, již v minulosti došlo k extremisticky motivovaným útokům. Tato skutečnost v žádném případě nepřispěla a nepřispívá k dobré atmosféře ve služebním obvodě, kde je služebně zařazen, ani ke vztahům romské komunity s ostatními obyvateli města.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem práce je objasnit extremismus jako bezpečnostní hrozbu na vybraných extremistických projevech, které ohrožují nejen principy demokracie, ale i lidská práva občanů. Důležité je vyhodnotit nové trendy v rámci extremistické problematiky, včetně xenofobních a nenávistných projevů, jejichž nositeli nejsou pouze extremistické subjekty.

V tomto ohledu bude přiblížen extremismus jako bezpečnostní hrozba, která svými projevy ohrožuje nejen demokratický stát, ale i lidská práva jeho občanů. Autor při zpracování jednotlivých kapitol hodlá využít obsahovou analýzu publikací, které řeší danou problematiku. Rovněž bude vycházet ze zpráv o stavu extremismu na našem území a dalších dokumentů protiextremistické politiky českého státu. V neposlední řadě autor nastíní nové trendy v oblasti extremismu.

V bakalářské práci byly použity metody komparace, generalizace a metoda kvalitativního sociologického výzkumu prostřednictvím řízených rozhovorů.

V praktické části byla zvolena metoda kvalitativního sociologického výzkumu prostřednictvím řízených rozhovorů s policisty Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje, kteří za svou praxi přišli do přímého styku s problematikou extremismu a extremismem, jako bezpečnostní hrozbou v Karlovarském kraji. Byly zaznamenány jejich pocity, prožitky, vzpomínky, postoje, ale také jejich představy a skutečná realita.

Bakalářská práce je rozdělena do 5 strukturovaných kapitol. Po úvodní části je popsán cíl a metodika práce, vymezení extremismu a jeho nové trendy. Následuje kapitola s vybranými projevy extremismu společně s popisem symboliky a posléze vybranými projevy pravicového populismu, jejich nebezpečí, přičemž v poslední kapitole se nachází praktická část a celá práce je zakončena závěrem.

2 Vymezení extremismu a nové trendy

Na začátku práce autor zmiňuje, že při zkoumání fenoménu extremismu narážíme na značnou terminologickou nejednotnost, která znesnadňuje jeho specifikaci a odlišení od takových pojmů, jako je fundamentalismus, radikalismus, populismus a potažmo i terorismus.¹

Extremismus můžeme chápat v různých pojetích, a to jak v obecné podobě, sociální, politické, tak v podobě kriminologické. V níže uvedeném textu popíši již zmíněné roviny extremismu.

V obecném pojetí se jedná o výrazné odchýlení se od obecně uznávaných, platných a v aktuální době přijímaných norem.

V rovině sociologické lze extremismus charakterizovat jako souhrn určitých sociálně patologických jevů, které jsou tvořeny zejména organizovanými skupinami osob a příznivci těchto skupin s převládajícím odmítáním základních hodnot, norem, pravidel a způsobů chování platných v současné společnosti. V politice je tímto způsobem označován krajně radikální nebo výstřední postoj.²

Policie naopak extremismus vymezuje jako *„Verbální, grafické, fyzické a jiné aktivity spojené zpravidla s vyhraněným ideologickým nebo jiným kontextem, které vyvíjejí jednotlivci nebo skupiny osob s názory výrazně vybočujícími z všeobecně uznávaných společenských norem, se zřetelnými prvky netolerance, zejména rasové, národnostní, náboženské nebo jiné obdobné nesnášenlivosti, a které útočí proti demokratickým principům, společenskému uspořádání, životu, zdraví, majetku nebo veřejnému pořádku.“*³

V rámci politického pojetí je extremismus zpravidla politologie definován jako „antiteze“ liberální demokracie s tím, že je doplňován extremistickými veřejnými postoji, včetně organizované činnosti v rámci extremistických politických subjektů.⁴

¹ AMERSFOORT, Hans van. Institucionální pluralita: Problém, či řešení pro multietnický stát? Sociologický časopis, 1995, roč. 31, č. 2, s. 201-214.

² CHMELÍK, Jan. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001. 7-8 s. ISBN 807201-265-7.

³ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 70/1999 Sb., kterým se upravuje činnost příslušníků Policie ČR na úseku boje proti extremistické kriminalitě.

⁴ DANICS, Štefan a KAMÍN, Tomáš. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. 2., rozš. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2008. 30 – 32 s. ISBN 978-80-7251-286-7.

Kriminologické pojetí extremismu zaujímá postoj, který nezdůrazňuje zkoumanou oblast jednotlivých ideologií a jejich odlišných mutací, jako myšlenku a hodnotové východisko extremistických skupin, ale pozornost je především zaměřena na jejich způsob chování a prosazování názorů ve společnosti, které se dějí zejména prostřednictvím násilí a verbálních útoků. Z tohoto hlediska je zejména kriminologií využíván koncept trestné činnosti s extremistickým podtextem, přičemž musí pachatel naplňovat skutkovou podstatu konkrétního trestného činu, který je vymezen v trestním zákoníku respektive zák. č. 40/2009 Sb., jelikož trestný čin extremismus není v právu definován.⁵

Extremismus je značně frekventovaným pojmem ve společnosti. Lidé jím vyznačují „nenormální“, „nebezpečné“ a „neslušné“ chování, jednání, které podle nich nelze v žádném případě tolerovat, zejména je-li spojeno s fyzickým násilím. Vzhledem k tomu, že hranice předsudečné nesnášenlivosti je velmi relativní, je tedy problematické klasifikovat různé extrémní projevy a postoje, které mohou být motivovány nejen ideologicky, ale i sociálně a předsudečně. Zároveň ne vždy se přihlíží k podmínkám, z nichž tyto a jiné negativní jevy vycházejí. K vymezení a definici extremismu existují mezi odbornou veřejností velmi protichůdné postoje, odlišné názory, zejména z důvodu nejednoznačnosti jeho významu. K roku 1998 byla totiž známa v České republice pouze jediná vydaná odborná práce, která se snažila termín extremismus definovat.⁶

Extremismus je přímo závislý na uspořádání a stavu společnosti, v níž se projevuje. Pokud se taková společnost ocitne ve stádiu, v němž značně narůstají vnitřní rozpory, je naprostá většina extrémních aktivit bezprostřední reakcí na ně. Někteří autoři tvrdí, že extremismus je produktem, jevem demokratické společnosti. Demokracie totiž nemá dostatek účinných obranných mechanismů, aby se ubránila všemu, co jí škodí. Pokud by takové mechanismy demokracie měla, nebyla by demokracií, ale stala by se diktaturou. Proto se každá demokracie a každá demokratická společnost potýká s extremismem. V celém světě, Českou republiku nevyjímaje, existuje mnoho nejrůznějších extremistických skupin nebo extremistických hnutí. Mnohdy bývá velice

⁵ DANICS, Štefan a TEJCHMANOVÁ, Ladislava. *Extremismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2017. 25-27 s. ISBN 978-80-7452-122-5.

⁶ FIALA, Petr. ed. *Politický extremismus a radikalismus v České republice*. Brno: Masarykova univerzita, 1998. 10 s. ISBN 80-210-1798-8.

složité určit, kdo je a není extremistou, protože hranice mezi extremismem a normalitou je velmi široká a nejasně formulovaná.⁷

2.1 Politický extremismus

Politický extremismus je zpravidla politology definován jako „antiteze“ liberální demokracie s tím, že je doplňován extremistickými veřejnými postoji, včetně organizované činnosti v rámci extremistických politických subjektů. Po politologickém vymezení extremismu je zapotřebí přiblížit, co tvoří obsah liberálně demokratického státu, abychom věděli, co je třeba chránit.

Podle odborníka Štefana Danicse k nepostradatelným principům demokratického řádu patří:

- 1) moderní pojetí lidských a občanských práv;
- 2) suverenita moci lidu;
- 3) dělba státní zákonodárné, výkonné a soudní moci;
- 4) odpovědnost a kontrolovatelnost vlády;
- 5) legálnost a transparentnost státní správy;
- 6) nezávislost soudnictví;
- 7) svobodné a legální působení opozice.

Označit projevy politického extremismu je v praxi složité, protože krajní názory mohou hlásat a zastávat i neextremisté. Označit někoho za extremistu následně vyvolává nesouhlasné reakce takto označených subjektů, přestože nenásleduje žádný jejich právní postih. Je nutné dodat, že takto označené subjekty jsou potom sledovány, kontrolovány bezpečnostními orgány státu a stát se snaží daný subjekt přimět k tomu, aby přehodnotil své jednání, které je v rozporu s ústavními principy našeho demokratického státu a s listinou základních práv a svobod.⁸

⁷ CHMELÍK, Jan. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001. 12 s. ISBN 80-7201-265-7.

⁸ DANICS, Štefan a KAMÍN, Tomáš. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. 2., rozš. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2008. 30 – 32 s. ISBN 978-80-7251-286-7.

2.2 Pravicový extremismus

Pravicoví extremisté požadují autoritativní stát, který by byl hierarchizován na základě národa či rasy, přičemž vedení by bylo v rukou charismatického vůdce, kterému jsou všichni oddáni poslušností. Zároveň pravicový extremismus popírá princip rovnosti lidí jako etický základ demokratického ústavního státu. Vyjadřuje se zaujatým hodnocením vlastního „etnika“, „rasy“ či „národa“ (etnocentrismus, rasismus, vyhraněný nacionalismus) a v omezování skupin, které jsou jiného druhu, neboli cizí (xenofobie, antisemitismus, nenávisť vůči cizincům).⁹

Z nejaktuálnější zprávy o projevech extremismu a předsudečné nenávisti na území České republiky vyplývá, že mezi současné aktivní pravicové extremistické subjekty patří **Národní a sociální fronta**, jejichž členové jsou především bývalí aktivisté z uskupení pod názvem **Dělnická mládež**. Zmíněná organizace Národní a sociální fronta se v současné době především zaměřuje na zahraničí, kde hledá inspiraci a kontakty. Dalším aktivním představitelem je organizace pod názvem **Generace Identity**, která vzešla z neonacistického a chuligánského prostředí. Tato organizace si především klade za nejdůležitější cíl ochranu identity. Její základní myšlenkou je poukazování na fakt, že je potlačována lidská, národní identita ve společnosti. Uvedené organizace se nejčastěji setkávají na pořádaných hudebních festivalech pod názvem **White power music**. Doprovodnou aktivitou během těchto vystoupení je pořádání bojových turnajů neonacistických či rasisticky zaměřených zápasníků. S těmito činnostmi je spojen i prodej tematicky zaměřeného oblečení a propagace nových oděvních značek. V současném sledovaném období bylo zaregistrováno i několik incidentů vyvolaných neonacistickými či rasistickými hooligans. V České republice značně převažují neonacisticky či xenofobně motivované chuligánské tábory, nejaktivnějším násilnický a rasisticky se projevujícím táborem jsou **chuligáni klubu Sigma Olomouc**. Členové tohoto klubu jsou značně nebezpeční a z dlouhodobého hlediska je známo, že tyto osoby jsou trénování, zkušení násilníci, kteří se dopouští protiprávních jednání i mimo toto chuligánské prostředí.¹⁰

⁹ DANICS, Štefan a TEJCHMANOVÁ, Ladislava. *Extremismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2017. 68-69 s. ISBN 978-80-7452-122-5.

¹⁰ MINISTERSTVO VNITRA. [online]. [cit.2019-03-04] Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>

2.3 Levicový extremismus

Levicoví extremisté požadují rovnost v postavení a rovnostářství ve všech oblastech lidského života, což narušuje lidská práva. Zároveň usilují o revoluční, tedy zásadní převrat existujícího sociálně-politického řádu. Všichni levicoví extremisté se přitom zřetelně hlásí k „revolučnímu násilí“. Individuální skupinou jsou i tzv. nebolševici či ortodoxní komunisté, kteří kladou značný důraz na návrat k reálnému socialismu, především k formě vlád existujících v zemích bývalého tzv. reálsocialismu.

Při klasifikaci aktivit komunistických stran je naléhavé rozlišovat, neboť ortodoxní komunisté hodlají provést zásadní sociálně-politické změny i mimo ústavy, pokud by se dostali k moci, na rozdíl od reformních či tzv. eurokomunistů, kteří se zřekli třídního boje, přijali souhrn lidských práv a hodlají změny provádět v rámci demokratických mechanismů parlamentní demokracie.¹¹

Z nejaktuálnější zprávy o projevech extremismu a předsudečné nenávisti na území České republiky vyplývá, že mezi současné aktivní levicové extremistické subjekty patří **Československá Anarchistická federace**, která se ve své podobě výrazně přiklání k anarchokomunismu a je vydavatelem zakázaného časopisu *Autonomie*. Od roku 1996 se horlivě projevovala skupina **Socialistická solidarita a Svaz komunistické mládeže**. Součástí tohoto hnutí jsou však i příslušníci hnutí *skinheads* (*Redskins* a *Sharpskins*). Z toho je patrné, že *skinheadské* hnutí je velmi diferencované a není možné ho paušálně řadit k pravicovému extremismu. **Sharpskins** jsou charakterizováni v podstatě jako bezproblémová odnož hnutí *skinheads*, která se snaží toto hnutí zbavit rasismu a navrátit mu tvář „dělnické subkultury“, která se takovýmto způsobem začala utvářet v Anglii. Naopak sami jsou terčem útoků jiných částí hnutí *skinheads*. Část příslušníků zahraničních *Sharpskins* je však napojena na anarchisty. Jejich součástí je zvyšování fyzické kondice, ozbrojování se a cvičení se ve střelbě. Pozoruhodností je, že *Sharpskins* ani v České republice nejsou stoupenci rasismu ani fašismu. Vydávají značně kvalitní hudební časopisy, z nichž na vysoké profesionální úrovni je *sharp-magazín Bulldog*, který je známý v nefašistických *skinheadských* kruzích i ve světě. Naopak **Redskins** jsou kolektivně s neonacisty považováni za nejradikálnější a nejmilitantnější levicově orientovanou odnož hnutí *skinheads*, přičemž se sami považují za rudou pěst dělnické třídy. Toto hnutí je známé intenzivními fyzickými vytipovanými útoky na ultrapravicově orientované *skinheads* a členy neonacistických organizací.

¹¹ DANICS, Štefan a KAMÍN, Tomáš. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. 2., rozš. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2008. 39-41 s. ISBN 978-80-7251-286-7.

Příslušníci této frakce skinheadského hnutí při různých příležitostech nosí oblečení sestávající z červených bund bomberů a bot martensek, které jsou někdy zcela červené. Redskins se od členů jiných hnutí skinheads odlišují viditelně nošenými odznaky, jimiž projevují sympatie dané ideologii, a též nápisy „redskins“ na baseballových čepicích a bomberech.¹²

2.4 Náboženský extremismus

Náboženskému extremismu v České republice je v současné době věnována zvýšená pozornost. Sekty působí na vědomí lidí dosti tajemně a cizorodě. Jsou hrozbou pro určité skupiny mládeže, které jsou ochotny věnovat pozornost manipulačním praktikám agilních náboženských hnutí. Náboženský extremismus se snaží využívat náboženství k prosazování zájmů vedoucích osobností k získání nebo udržení teokratického režimu vlády anebo k netoleranci vůči osobám jiné víry, či k přílišnému omezování práv a potlačování lidské důstojnosti příslušníků vlastního směru.¹³

V rámci náboženského extremismu je důležité odlišovat:

- a) náboženský extremismus, který se nachází ve všech velkých světových náboženstvích (křesťanství, islám, judaismus), obvykle jako vedlejší proud s antidemokratickými cíli,
- b) náboženský extremismus, který je prezentován kulty a sektami, které jsou z náboženských důvodů zaměřeny proti demokracii.¹⁴

¹² CHMELÍK, Jan. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001. 20 – 22 s. ISBN 80-7201-265-7.

¹³ CHMELÍK, Jan. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001. 40 – 46 s. ISBN 80-7201-265-7.

¹⁴ DANICS, Štefan a TEJCHMANOVÁ, Ladislava. *Extremismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2017. 70 s. ISBN 978-80-7452-122-5.

2.5 Etnický a regionální extremismus

V rámci etnického a regionálního extremismu se jedná o uplatňování kulturní a politické zvláštnosti či jedinečnosti etnika či regionu, což samo o sobě neznamená, že se jedná o extremismus, ale pokud se přidají vyhraněné separatistické požadavky, uplatnění nedemokratických metod, včetně násilí, jedná se již o extremistickou činnost.

15

„Etnický a separatistický extremismus je vázán na netolerantní prosazování zájmů etnik, či regionů, které usilují o separaci a kulturní autonomii. Etnické a územní požadavky jsou často provázány. Je pro ně charakteristické netolerantní prosazování zájmů vůči ostatním etnikům, národům či regionům a nerespektování demokratických procedur a hodnot. Etničtí extremisté jsou zpravidla propojeni s konkrétními ideologickými či náboženskými směry, které mohou rovněž nabývat extremistických podob.“¹⁶

V současné době řada odborníků z řad policie hovoří o jakémisi „romském“ extremismu, který ve svém základě bojuje proti etniku, či národu.

2.6 Environmentální extremismus

V současné době je novodobým fenoménem ekologický extremismus, raději bych užíval pojem „environmentální“ extremismus, kdy představitelé tohoto extremistického směru ochraňují životní prostředí, i za cenu, že potlačují některá lidská práva, neboť jde o popření moderního způsobu života a současné globalizace. Tento typ extremismu je těžce definovatelný, a proto je náročné pod něj přiřazovat různá radikální ekologická hnutí.¹⁷

„Ekologický extremismus lze definovat podobně jako náboženský extremismus, tedy jako vyhrocené jednání jednotlivců či skupin vedené ekologickými pohnutkami, kdy se tyto osoby dopouštějí trestné činnosti, zejména tím, že poškozují majetkové hodnoty

¹⁵ DANICS, Štefan a KAMÍN, Tomáš. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. 2., rozš. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2008. 49 s. ISBN 978-80-7251-286-7.

¹⁶ Vymezení etnického a separatistického extremismu. In: *Metodický portál - inspirace a zkušenosti učitelů* [online]. Praha: Metodický portálu RVP, 2014 [cit. 2017-01-05].

Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/G/19117/extremismus-v-cr-etnicky-a-separatisticky-extremismus.html/>

¹⁷ DANICS, Štefan a TEJCHMANOVÁ, Ladislava. *Extremismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2017. 73 s. ISBN 978-80-7452-122-5. .

*a snaží se zabránit některým legálním činnostem škodícím, dle jejich subjektivního hodnocení, životnímu prostředí, které je pro ně nejdůležitější hodnotou.*¹⁸

¹⁸ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 20 s. ISBN 978-80-7380-427-5.

3 Vybrané projevy extremismu a symbolika

V úvodu této části, dříve, než se bude autor věnovat problematice symbolů a jejich úloze v extremistických hnutích, především v hnutí skinheads, je potřebné a důležité vysvětlit základní obsah pojmů symbol, symbolika, emblém a runa.

Symbolem označujeme smluvené nebo obvyklé znamení, či značku pro nějaký předmět. Typickými symboly jsou např. písmena abecedy, číslice, interpunkční a matematická znaménka, chemické, fyzikální, meteorologické značky, které se vyvinuly jako zkratky označení, např. míry a váhy, nebo vznikly dlouholetými zvyklostmi v jejich užívání. Prapůvod symbolů byl spatřován již v historickém dávnověku. Řada symbolů je převzata z řecké a římské mytologie, kdy každé božstvo mělo své symboly, které se dochovaly do současné doby.¹⁹

Synonymem slova symbol je **emblém**. Je francouzského původu a vyjadřuje odznak příslušnosti k povolání, povahu, vlastnosti, anebo příslušnost určité osoby, která takový emblém užívá nebo nosí. V současné moderní společnosti pojetí symbol a emblém splývají ve společný význam.²⁰

Symbolika je nauka o vzniku, tvorbě a významech symbolů, jejich užívání a nošení. Velký význam má v hnutí skinheads symbolika barev.

Runa je starobylé, germánské hláskové písmo, které bylo nalezeno především v historických památkách germánských kmenů. Toto písmo je osobité svým ostrým, až hranatým provedením. Připomíná vrypy ostrého předmětu do dřeva nebo kamene.²¹

Je velmi žádoucí a nezbytné vysvětlit důležitost symboliky pro extremistická hnutí a seskupení. Značky a symboly se vyvíjely postupně s lidstvem. Prostřednictvím značek a symbolů lidstvo vyjadřovalo své pocity, myšlenky, ideály jednotlivce i skupiny lidí a vkládalo do nich konkrétní, skrytý význam nebo obsah, se kterým se jednatel nebo skupina identifikovala. V současné době symbolizují hledání řádu ve společnosti, slouží k rituálům, ale především se uplatňují v situacích osobních krizí, úzkostí a strachu. V negativních případech se symbol může velmi často stát modlou, která nahrazuje skutečnost. Lidé v symbolice hledají záchranu, spásu a řešení. V symbolice týkající se rasové nesnášenlivosti lidé hledají „obětního beránka“. Snaží se přenést vinu za vlastní

¹⁹ CHMELÍK, Jan. *Symbolika extremistických hnutí*. Praha: Armex, 2000. 26.-47 s. ISBN 80-86244-14-8.

²⁰ CHMELÍK, Jan. *Symbolika extremistických hnutí*. Praha: Armex, 2000. 26.-47 s. ISBN 80-86244-14-8.

²¹ CHMELÍK, Jan. *Symbolika extremistických hnutí*. Praha: Armex, 2000. 26.-47 s. ISBN 80-86244-14-8.

neúspěšnost na někoho jiného, kterého poté za tuto neúspěšnost potrestají. Takovýmto způsobem sobě uleví a očistí se.

Pravicoví extrémisté využívají číselnou symboliku k upevnění kolektivní identity. Číselné kombinace je posilují a dávají jim jistý pocit výjimečnosti, pocit hrdosti. Zároveň jim číselná symbolika dává možnost veřejně propagovat zakázané myšlenky a ideologii, která je ukryta za povolené a tolerované symboly. V hnutí skinheads, respektive v jeho symbolice barev, převládají tři základní barvy. Bílá barva je symbolem čistoty, nevinnosti a jistoty. Červená barva vyjadřuje krev, oheň a revoluci. Černá barva symbolizuje smrt, ale zároveň i odhodlání. Ve své podstatě jde o nahrazování písmen v abecedě jejich pořadovým číslem.²²

Obvyklou číselnou kombinací jsou:

18 – Tato číslovka vyjadřuje první a osmé písmeno abecedy, tedy písmeno „A“ a „H“, což jsou kryptogramy iniciály jména Adolfa Hitlera.

88 – Uvedená číselná kombinace vyjadřuje kryptogram fašistického pozdravu „Heil Hitler“.

Mimo symboly fašistické ideologie, což je řada hesel typická pro fašistické Německo, příznivci hnutí skinheads používají další hesla a zkratky, například:

BLUT UND BODEN- „Krev a půda“. Heslo užívali říšští zemědělci, přívrženci NSDAP.

GOTT MIT UNS- „Bůh s námi“. Uvedený nápis je obvyklý pro přezky vojenských opasků nacistické armády.

EIN VOLK, EIN REICH, EIN FÜHRER- „Jeden národ, jedna říše, jeden vůdce.“

SIEG HEIL- „Vítězství zdar“ Jde o stranický pozdrav nebo také o bojové heslo. Pro fašistické Německo se stalo typickým až v kombinaci se zdviženou pravíci do typického fašistického pozdravu.

BLUT UND EHRE- „Krev a čest“. Heslo užívané a typické pro Hitlerjugend, tj. Hitlerovu mládež a také pro jednotky SS. V anglické verzi používané skinheads **BLOOD AND HONOUR**.²³

²² CHMELÍK, Jan. *Symbolika extremistických hnutí*. Praha: Armex, 2000. 26.-47 s. ISBN 80-86244-14-8.

²³ CHMELÍK, Jan. *Symbolika extremistických hnutí*. Praha: Armex, 2000. 26.-47 s. ISBN 80-86244-14-8.

Obrázek č. 1: Symbolika uskupení White Power a Blood and Honour

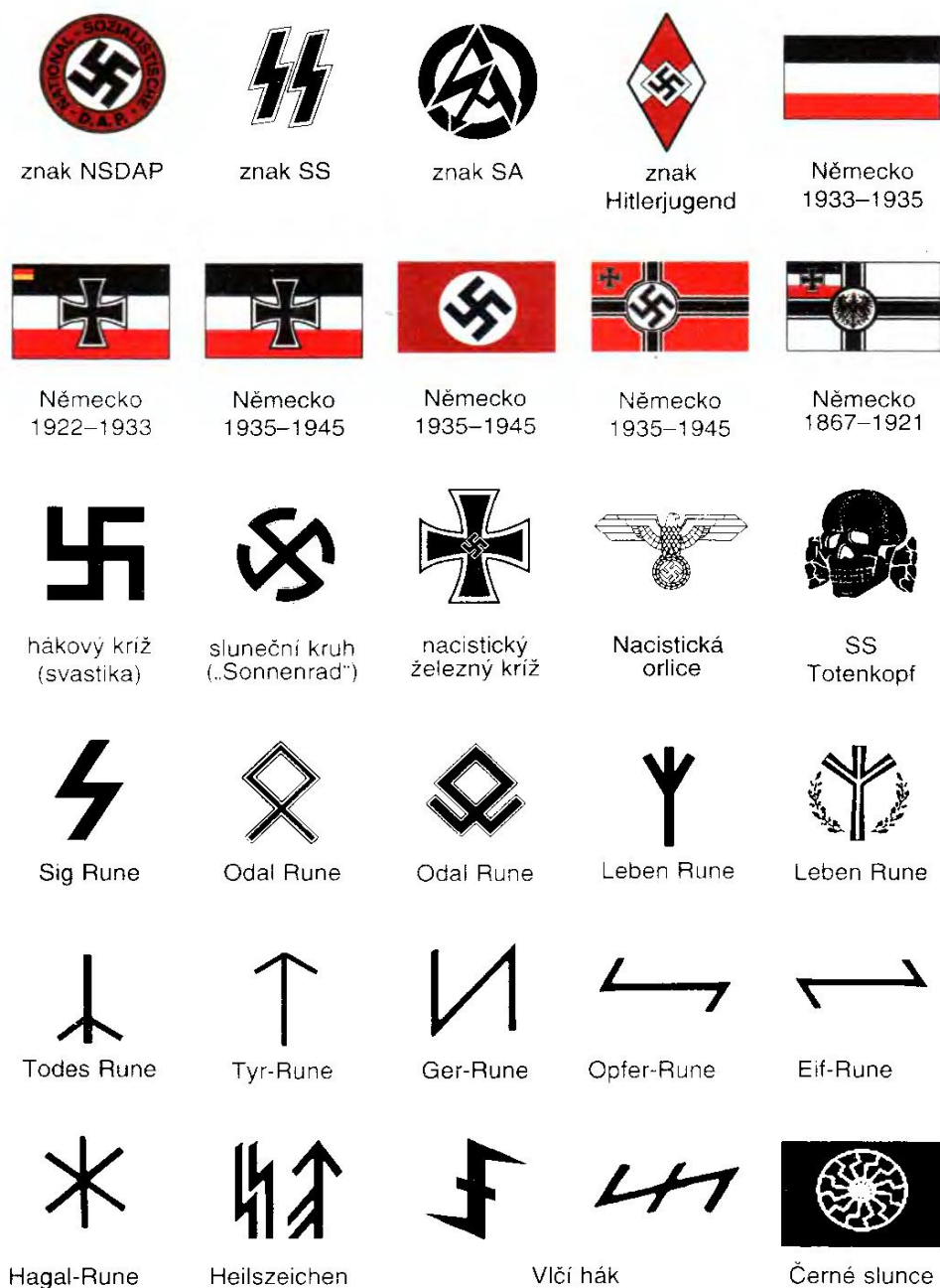

24

²⁴ [WIKIPEDIA. \[online\]. \[cit.2020-03-21\] Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Blood_%26_Honour#/media/File:BloodandHonourlogo.png](https://en.wikipedia.org/wiki/Blood_%26_Honour#/media/File:BloodandHonourlogo.png)

3.1 Symboly používané extremisty na území České republiky

Obrázek č. 2: Symboly používané extremisty na území České republiky

25

²⁵ MAREŠ, Miroslav. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti*. Praha: Ministerstvo vnitra odbor bezpečnostní politiky, 2006. 5 s.

3.2 Symboly používané extremisty na území České republiky

Obrázek č. 3: Symboly používané extremisty na území České republiky

²⁶ MAREŠ, Miroslav. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti*. Praha: Ministerstvo vnitra odbor bezpečnostní politiky, 2006. 7 s.

3.3 Vznik a nastínění projevů extremismu Policií České republiky v našem státě po roce 1989

Úvodem poprvé byl ve světě použit termín extremismus německou vládou v roce 1972 jako určitá reakce výkonné moci na studentské bouře a obavy před renesancí nacismu v Německu.²⁷

V České republice na sebe extremismus upozornil po roce 1989, především projevy rasismu a xenofobií ve společnosti. Rok 1989 byl a zůstane rokem značně významným, jelikož proběhla změna státního systému, ze systému totalitního na systém demokratický. Extremismus ale nepředstavuje specifický jev výhradně se prosazující v ČR. Tento nebezpečný fenomén je vnímán v mnoha demokratických státech. Je tedy potřebné jej vnímat ve dvou rovinách společně propojených a to vnitřní, české, a mezinárodní, kdy je zapotřebí si uvědomovat jeho celoevropskou souvislost. V roce 1995 byly stanoveny zásady pro boj Policie ČR s extremismem zřízením specializovaného pracoviště v rámci Policejního prezidia a zavedením této specializace na nižších člancích úrovně řízení policie. Na základě usnesení č. 192 ze dne 19. března 1998 se vláda usnesla, že ministr vnitra bude každý rok předkládat zprávu o postupu státních orgánů při postihu trestných činů motivovaných příznivci extremistických skupin, rasismem a xenofobií. Zároveň v roce 1998 byla tato problematika jednou z hlavních priorit v práci Policie ČR. Trestné činnosti z hlediska extremistického zaměření se dopouštěli převážně stoupenci hnutí skinheads, anarchisté a autonomové. Po těchto událostech se extremistická scéna dočkala kvalitativních změn a stala se diferencovanější a více zpolitizovanou. Pro zajímavost v uvedené době nebyly zjištěny žádné poznatky k závažné trestné činnosti sekt, registrovaných politických stran, anebo občanských sdružení.²⁸

²⁷ DANICS, Štefan a KAMÍN, Tomáš. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. 2., rozš. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2008. 26 s. ISBN 978-80-7251-286-7.

²⁸ PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY. Poslanecká sněmovna 1999 III. volební období 311 Návrh na vydání zákona z roku 1999. *Zpráva o postupu státních orgánů při postihu trestných činů motivovaných rasismem a xenofobií nebo páchaných příznivci extremistických skupin a o aktivitách extremistických uskupení na území České republiky*. 4 s.

3.4 Srovnání pravicových extremistických ideologií

Obecně je možné sdělit, že v pravicových ideologiích nalezneme varianty politického myšlení, které volí raději autoritu než demokracii, sílu než debatu, výlučnost než všestrannost, a vyzývacím způsobem se distancují od čehokoli „levicového“. Následně budou přiblížena témata a hodnoty, které jsou pro pravici klíčové.²⁹

Autorita a moc

Pravicové skupiny význačným způsobem kladou důraz na moc. Moc pro ně představuje záruku autority, která v sobě samé zahrnuje nadřazenost některých skupin či jednotlivců nad ostatními, což je opakovaně vede k upřednostňování autoritativních nebo vysloveně diktátorských režimů. Pokud je projevem moci v politické rovině autoritativní zřízení, pak v osobní rovině jde o nadřazenost, z níž vychází společenská hierarchie. Důsledkem těchto postojů je odmítání demokracie a druhotně odmítání principu rovnosti. V extrémní podobě se víra v přirozenost hierarchie přetváří ve vůdcovský princip, jak jej známe z nacistického Německa i fašistické Itálie.³⁰

Národ a konzervativní nacionalismus

Zcela zásadní význam mají pro pravici otázky spjaté s vlastenectvím a nacionalismem, které jsou chápány velmi důležitě, tudíž velmi snadno přecházejí do rasismu. Pravicová ideologie vnímá národ exkluzivně, to znamená, že jakékoli cizí vlivy jsou nežádoucí, kulturní rozmanitost je zhoubná a naopak kulturní nadřazenost vlastního národa žádaná. To samozřejmě vede k ráznému odmítnutí multikulturní společnosti a zároveň k úsilí o omezení legální migrace a tlaku na přísné postihy za migraci nelegální.³¹

Rasismus

Jak je již v současné době známo, výlučné vlastenectví přechází často do rasismu, což je pro pravici typické, ale nikoli nezbytné. V mnoha případech se projevuje, že veřejnost vnímá ideologické zázemí pravice výlučně jen jako rasismus bez dalšího

²⁹ CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007. 133-137 s. ISBN 978-80-7367-098-6.

³⁰ CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007. 133-137 s. ISBN 978-80-7367-098-6.

³¹ CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007. 133-137 s. ISBN 978-80-7367-098-6.

politického podtextu. Je nezbytné říci, že i řada jedinců pravicového extremismu vnímá rasismus jako základ svých politických východisek.³²

Antikomunismus

Bezprostředním následkem kombinace odporu k rovnosti a kladného vztahu k násilí je pro pravici její bojovný přístup ke komunismu a k levici obecně.³³

Vztah k náboženství

Nejproblematictější okamžikem pracovní náplně pravicové ideologie se stává vztah k náboženství. Pravice chápala v minulosti svůj vztah ke křesťanství jako základ své ideologie, jelikož se náboženství upíná k společným rituálům, obřadům, transcendentálním představám a představám o světě a místě člověka v něm.³⁴

3.5 Srovnání levicových extremistických ideologií

Budu-li hovořit o levici, zmíním téměř stejnorodý soubor ideologií. Nicméně i zde nalezneme několik zásadních momentů. Levicové ideologie jsou spíše skupinové než individuální, vnímají společnost a ve svém boji proti kapitalismu doufají v sociální revoluci. Následně budou přiblížena témata a hodnoty, které jsou pro levici klíčové.³⁵

Svoboda

Svoboda je hlavním odborným výrazem, který nalezneme obsažený v jádru anarchistické ideologie. Do jisté míry předznamenává marxismus. Anarchisté se domáhají osvobození všech lidí, neboť jedině tak mohou být naplněny jejich schopnosti, a pouze tímto způsobem může společnost fungovat spravedlivě. Svoboda jednotlivce je hlavní směrnicí anarchismu, a to ve všech jeho povahách.³⁶

³² CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007. 133-137 s. ISBN 978-80-7367-098-6.

³³ CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007. 133-137 s. ISBN 978-80-7367-098-6.

³⁴ CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007. 133-137 s. ISBN 978-80-7367-098-6.

³⁵ CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007. 133-137 s. ISBN 978-80-7367-098-6.

³⁶ CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007. 133-137 s. ISBN 978-80-7367-098-6.

Rovnost

Rovnost je dalším principem, hodnotou sympatizující s levicovou ideologií. Tento princip je ukotven v Listině základních práv a svobod, která je součástí ústavního pořádku České republiky. Jsou-li všichni lidé svobodní, je nutné, aby si byli všichni rovni a naopak. Jsou-li si lidé rovni, není možné, aby je někdo ovládal.³⁷

Stát

Představuje v myšlenkách levice zejména kapitalistického rozhodčího sporu mezi vybranými stranami. Stát dnes dle anarchistů provádí špinavou práci za kapitalismus. Zaměřuje se především na ekonomické kořistění, zatímco policii a armádu platí jednotlivé státy.³⁸

Antikapitalismus

Antikapitalistická ideologie představuje základ ekonomických teorií levicového hnutí v současné době i v minulosti. S odporem vůči kapitalistickému ekonomickému systému se ztotožňují veškeré levicové skupiny. Opodstatnění tohoto postoje levice shledává v hromadění kapitálu v rukou menšiny, ve vykořisťování přírody a v sociální bezohlednosti. Kapitalismus v přítomné době v České republice podle těchto ideologií nahrazuje už i stát a představuje základního nepřítele lidské svobody. Zavedené komunistické strany se však zaměřují spíše na snížení jeho dopadů než na jeho rozložení a svobodný způsob řízení ekonomiky v zásadě uznávají.³⁹

Třídní boj

Základ levicového pohledu na kapitalismus se zakládá na víře v určující moc třídního rozdělení společnosti. Jak anarchisté, tak marxisté přikládají třídám zásadní význam, byť každý nepatrně jinak. Pro anarchisty třídy znázorňují spíše zosobnění kapitalistických vztahů uvnitř společnosti. Pro marxisty třídy znázorňují jádro společenského uspořádání a boj mezi nimi je určující hýbatel historického vývoje.⁴⁰

³⁷ CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007. 133-137 s. ISBN 978-80-7367-098-6.

³⁸ CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007. 133-137 s. ISBN 978-80-7367-098-6.

³⁹ CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007. 133-137 s. ISBN 978-80-7367-098-6.

⁴⁰ CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007. 133-137 s. ISBN 978-80-7367-098-6.

Revoluce

Pro významnou část české levice znázorňuje revoluce zásadní prvek její ideologie. Velký rozdíl se však vyskytuje v jejím chápání. Jedna část levice vnímá revoluci jako ozbrojené svržení kapitalismu, zatímco druhá část v ní vnímá spíše cestu k radikálnímu přerodu sociálních vztahů, k němuž může, ale nemusí dojít cestou ozbrojeného povstání. V době počátku formování levicových ideologií se často vyskytoval jistý revoluční myšlenkový směr, který se blížil až k opěvování násilí, jak ho známe z prostředí pravice, avšak s koncem období, kdy revoluce skutečně probíhaly, se z levicového řečnictví vytratil i tento rys.⁴¹

Autorita, moc, násilí

Otázky spojené s těmito tématy představují nejvíce problematické rysy levice. Vesměs jsou levicové teorie vedeny s odporem proti státnímu násilí, avšak často samy se k násilí uchylují a s násilím počítají. Obdobně je tomu v tématu týkajícího se moci. Anarchisté jsou vůči moci značně nedůvěřiví a snaží se ji spíše redukovat, zatímco marxismus se spoléhá s jejím využitím během přechodného období.⁴²

Antifašismus

Antifašismus v současné době představuje podstatný pohotovostní prvek, který prochází napříč celým levicovým spektrem. Toto je způsobeno dvěma činiteli. Na jedné straně neonacisté a neofašisté fungují jako velmi snadný terč. Jsou ve společnosti dobře známí, jsou potenciálním nebezpečím pro názorově dostatečně nevyzrálou mládež, která často s levicí sympatizuje, a tito činitelé jsou všeobecně společností odsuzováni. Na druhé straně je ideologická síť pravice dostatečně pružným materiálem, který lze použít proti řadě politických protivníků, jak bylo popsáno výše.⁴³

⁴¹ CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007. 133-137 s. ISBN 978-80-7367-098-6.

⁴² CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007. 133-137 s. ISBN 978-80-7367-098-6.

⁴³ CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007. 133-137 s. ISBN 978-80-7367-098-6.

4 Vybrané projevy pravicového populismu a jejich nebezpečí

Populismus respektive pravicový populismus je dalším důležitým termínem, který se vztahuje k současné krajní pravici. Populismus pochází z latinského slova *populus*, což v překladu znamená lid, nejedná se o pojmenování politické ideologie, ale značí styl politické propagandy, která se obrací na „běžného občana“. Tato propaganda v současné moderní době hlásá líbivá hesla, klame a vnucuje voličům nesplnitelné sliby, které se mnohdy vzájemně vylučují. Pravicoví populisté mají zájem o skutečnou politickou činnost, což vede k tomu, že se straní antisemitismu, rasismu, a ve větší míře hovoří o kulturních odlišnostech, národních charakteristikách a tradicích.⁴⁴

Úspěch populistických hnutí v naší republice, ale i celém demokratickém světě, není bohužel jen politováníhodným vybočením, které se opět snadno ztratí, zanikne, ale je na dlouhou dobu skutečnou, trvajícím hrozbou a nebezpečím naší demokracie.⁴⁵

4.1 Vnímání populistických stran

Populistické strany vnímají „lid“ jako abstraktní celek, který odmítají diferencovat např. podle náboženství, podle sociálního původu, a proto užívají výrazy jako „obyčejní lidé, běžní lidé“, „občané“, a „lid“. Populistické strany je možné rozdělit na „identické“ a „neidentické“. Identické strany jsou lhostejné k politice, jelikož nevyznávají klasickou ideologii, neboť jejich politickým programem je boj proti zkorumpovaným elitám, které ztratily politickou vizi pro vedení země. Neidentické strany mají vlastní politický program, který vychází z určité ideologie a chystají se ho prosadit i za použití populismu. Vzhledem k této obecnější rovině se hovoří o rozdílnosti intenzity populismu ve vztahu k politickým stranám, protože je důležité diferencovat termín populismu jako „podstatu“ či „vlastnost“. Je důležité a rozdílné, zda použijeme termín „populistická strana“ nebo označení populistická pravice či levice. V první situaci se jedná o politickou stranu, která se ve svém programu ztotožňuje s populismem. V druhé situaci se jedná o populistickou pravicovou či levicovou stranu, která používá populismus

⁴⁴ BASTL, Martin. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Praha: Grada, 2011. Politologie (Grada). 214-215 s. ISBN 978-80-247-3797-3.

⁴⁵ PITHART, Petr. *Obrana politiky II.: přednášky z let 1994-2018*. Praha: Leges, 2018. Student (Leges). 55-58 s. ISBN 978-80-7502-311-7.

jako komunikační strategii k prosazení svého ideologického programu. Z tohoto vyplývá, že je populistická řečnický, ale ne svým politickým programem.⁴⁶

4.2 Aktivní pravicová populistická uskupení v České republice

Ze souhrnné situační zprávy Ministerstva vnitra České republiky o projevech extremismu a předsudečné nenávisti z roku 2019 vyplývá, že nejprogresivnějším a nejefektivnějším uskupením je v současné době hnutí **Svoboda a přímá demokracie**. Předsedou hnutí je Tomio Okamura, který se narodil v Tokiu moravské mamince a japonsko-korejskému otci. Dalšími významnými hnutími je **Dělnická strana sociální spravedlnosti**, jejímž předsedou je Tomáš Vandas a hnutí **Národní demokracie**, jejímž předsedou je Adam Benjamin Bartoš.⁴⁷

4.3 Hnutí Svoboda a přímá demokracie

Hnutí Svoboda a přímá demokracie je české politické hnutí, založené 2. června roku 2015 Tomiem Okamurou a Radimem Fialou, kteří odešli po neshodě v poslaneckém klubu z hnutí Úsvit přímé demokracie. Toto hnutí nepřetržitě a záměrně vyvolává dojem, že většina obyvatelstva České republiky je bezprostředně ohrožena imigrací a islamizací, že je nutné se okamžitě bránit, jinak naše společnost bude lidmi „druhé kategorie“ ve vlastní zemi. K těmto nepřátelským náladám dochází převážně prostřednictvím sociálních sítí a je nadále uměle povzbuzováno. Představitelé tohoto hnutí se velmi činně vyjadřují k jakýmkoli zaregistrovaným vnitrostátním a zahraničním negativním událostem, incidentům spojenými s migranty a muslimy. Zmíněné hnutí v roce 2019 uspořádalo shromáždění, které bylo pořádáno jako protestní akce s názvem Hluková olympiáda. Na této akci vystoupil i hudebník a bývalý neonacista Tomáš Hnídek, lídr rockové skupiny Ortel. Účastníci této protestní akce využili trumpety, píšťalky či řehačky, jejichž zvukem chtěli vyjevit nesouhlas s akcí nacionalistů. Během tohoto shromáždění bylo zadrženo deset jejich účastníků pro neuposlechnutí výzvy úřední osoby. Hnutí Svoboda a přímá demokracie ve volbách do Evropského parlamentu zaznamenalo v roce 2019 značný nárůst 216.718 hlasů, což znamená nárůst o 9,14%,

⁴⁶ DANICS, Štefan a TEJCHMANOVÁ, Ladislava. *Extremismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2017. 130-133 s. ISBN 978-80-7452-122-5.

⁴⁷ MINISTERSTVO VNITRA. [online]. [cit.2019-03-04] Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>

čímž hnutí zastínilo ostatní protiimigrační a protimuslimská uskupení. Po dubnovém shromáždění v roce 2019 na pražském Václavském náměstí byly proti členům hnutí Svoboda a přímá demokracie zahájeny úkony trestního řízení, jelikož zde docházelo k hajlování a bylo sděleno podezření z trestného činu projevu sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka, jelikož se členové tohoto shromáždění ozdobili přívěsky s neonacistickou tematikou.⁴⁸

4.4 Politický program hnutí Svoboda a přímá demokracie

1. Chceme radikální změnu politického systému, chceme přímou demokracii, referendum a odvolatelnost politiků
2. Osobní, hmotná a trestní odpovědnost politiků
3. Chceme zákon o prokázání původu majetku
4. Konec zvyšování daní
5. Budeme vytvářet nová pracovní místa – podpoříme proto podnikatele a živnostníky
6. Nedovolme další okrádání občanů lichvářskou a exekutorskou mafii
7. Chceme právo a spravedlnost. Chceme stát sloužící občanům
8. Nechceme drahý a nefunkční sociální systém, chceme systém podporující všechny slušné lidi – seniory, rodiny s dětmi, zdravotně postižené občany i děti ohrožené bídou
9. Chceme budoucnost bez dluhů
10. Nechceme být provincií EU, chceme rozvíjet a bránit suverénní Českou republiku⁴⁹

⁴⁸ MINISTERSTVO VNITRA. [online]. [cit.2019-03-04]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>

⁴⁹ SVOBODA A PŘÍMÁ DEMOKRACIE. [online]. [cit.2019-03-04]. Dostupné z: <https://www.spd.cz/program>

4.5 Práce PČR při prevenci a odhalování extremismu

Za úspěšným odkrytím extremistické skupiny a zadržením jejich členů jsou mnohdy i několikaleté operativní práce. Aby toto bylo možné, je nutné, aby se o extremistické skupině PČR především dověděla.

Specializované týmy musí tvořit elitní policisté zabývající se pouze touto problematikou. Týmy musí být důkladně proškoleny ohledně chování, projevů a symbolů jednotlivých extremistických hnutí. Zařazené týmy by měly mít územní působnost, ve které budou vykazovat perfektní přehled o činnosti extremistických organizací. Specialisté na extremismus jsou povinni důsledně monitorovat, rozpracovávat a dokumentovat jednotlivé extremisty a extremistické skupiny a zároveň monitorovat extremistické internetové stránky. Jejich poznatky musí být využitelné při přípravě případných bezpečnostních opatření, při řešení konkrétní trestné činnosti. Tyto poznatky se musí centrálně evidovat, aby k nim mohly mít přístup další skupiny pracující na této problematice.

Poznatky by měly být přijímány od obyvatelstva. Z tohoto důvodu je důležité řádné vzdělání obyvatel a spolupráce s obecní policií, s orgány místní správy a samosprávy, se vzdělávacími institucemi a s dalšími organizacemi.

Jde o vytvoření informačních a propagačních materiálů, které budou zasílány do škol, neziskových a jiných organizací a realizace přednášek na školách. V současné době hraje velice důležitou roli především propagace v médiích a na internetu.

Pro účely dokumentace musí být účelně využívána technika - fotoaparáty, videokamery, bezpilotní zařízení (drony) a zvukové záznamové zařízení. Práce a manipulace s touto technikou by měla být přizpůsobena tak, aby její výstupní materiál byl u všech složek a útvarů stejný. Na základě tohoto se zjednoduší předávání a vyhodnocování těchto materiálů a vkládání do informačních systémů.

Po zjištění a zdokumentování extremistické skupiny je vhodné, aby skupina operativy provedla infiltraci do této skupiny a následně získala dostatečné množství důkazního materiálu proti konkrétním osobám. Tyto osoby poté za účasti dalších útvarů PČR omezila na osobní svobodě a zahájila proti nim trestní řízení.

4.6 Hrozba extremismu

Následně popíši deset důvodů, proč Ministerstvo vnitra a policie bojují proti extremistům. Níže zmíněné důvody není možné zařadit pro všechny druhy extremismu. Je nutné uvést na pravou míru, že jiné hrozby vyplývají z aktivit pravicových, levicových, nebo politických extremistů.

1. Oslabují demokracii a mohou ji zničit.
2. Nerespektují koncept základních lidských práv.
3. V případě získání moci rozpoutají teror.
4. Narušují veřejný pořádek.
5. Stojí za násilnými činy z nenávisti, včetně vražd.
6. Cíleně šíří strach mezi skupinami lidí, které nezapadají do jejich ideologie.
7. Urážejí oběti totalitních režimů a oběti extremistické trestné činnosti.
8. Ideologická východiska podávají v podbízivém a šířitelném duchu.
9. Zvládání extremistických akcí je nákladné. Vynaložené prostředky by bylo možné použít na skutečné a demokratické řešení problémů, které extremisté zneužívají ve své propagandě.
10. Poškozuji České republice pověst v zahraničí.⁵⁰

⁵⁰ MINISTERSTVO VNITRA. [online]. [cit.2019-03-04]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/v-cem-spociva-hrozba-extremismu.aspx>

4.7 Nejaktuálnější počty stíhaných osob nenávistně motivované kriminality za 2. pololetí roku 2019

Tabulka č. 1: Nejaktuálnější počty stíhaných osob nenávistně motivované kriminality za 2. pololetí roku 2019

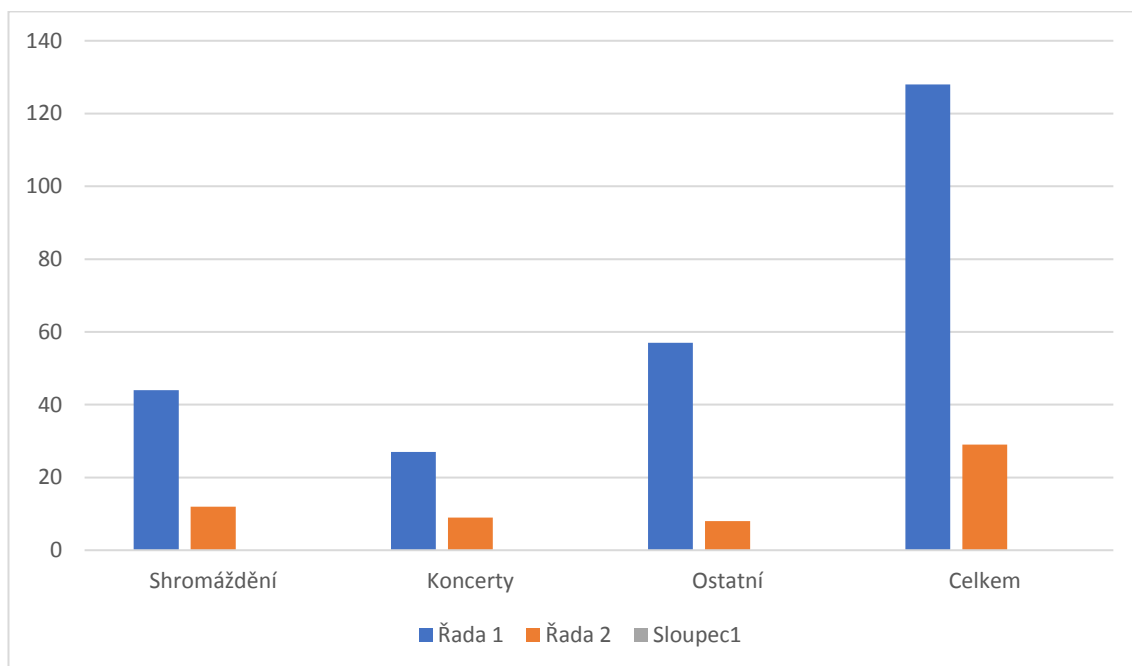
Takticko statistická klasifikace	1.1.- 31.7.	1.1.- 31.8.	1.1.- 30.9.	1.1.- 31.10.	1.1.- 30.11.	1.1.- 31.12.
úmyslné ublížení na zdraví (§ 145 - 146a)	1	1	1	1	2	2
nás. a vyhr. proti sk. obyv. a jednotl. (§ 352)	11	12	13	14	15	15
nebezpečné vyhrožování (§ 353)	0	0	0	1	1	1
poškození cizí věci (§ 228)	0	0	0	0	0	0
výtržnictví na sport. a veřej. akcích (§ 358)	0	2	2	2	2	2
sprejerství (§ 228/2)	0	0	0	0	0	0
hanobení národa rasy, etnické, jiné skup. (§ 355)	8	8	11	13	17	17
podněcování k národ. a rasové nenávisti (§ 356)	12	12	13	14	16	19
podpora a propagace hnutí (§§ 403, 404, 405)	18	20	23	27	29	37
Celkový počet	74	79	87	97	111	122

51

Policie České republiky eviduje za druhé pololetí roku 2019 celkem 122 stíhaných osob u nenávistně motivovaných skutků. Nejčastěji se jednalo o trestné činy evidované v takticko-statistické skupině „podpora a propagace hnutí“ (§§ 403, 404, 405) v počtu 37 osob. Pro porovnání za celý rok 2018 bylo stíháno celkem 136 osob s nenávistně motivovanými skutky, což je přibližné číslo, ale s dvojnásobným časovým úsekem.⁵²

4.8 Akce extremistů ve 2. pololetí roku 2019

Graf č. 1: Akce extremistů ve 2. pololetí roku 2019

53

⁵² MINISTERSTVO VNITRA. [online]. [cit.2019-03-04]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ctvrtletni-zpravy-o-extremismu-odboru-bezpecnostni-politiky-mv.aspx>

⁵³ MINISTERSTVO VNITRA. [online]. [cit.2019-03-04]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ctvrtletni-zpravy-o-extremismu-odboru-bezpecnostni-politiky-mv.aspx>

Tabulka č. 2: Akce extremistů ve 2. pololetí roku 2019

	Shromáždění	Koncerty	Ostatní	Celkem
Levicové extremistické spektrum	44	27	57	128
Pravicové extremistické spektrum	12	9	8	29

54

Ve výše uvedeném sledovaném období bylo zaznamenáno celkem 157 akcí organizovaných nebo s významnou účastí politicky motivovaných extremistů. Z uvedeného počtu jich celkem bylo 128 spojeno s levicově extremistickým spektrem a celkem 29 pak s pravicovým extremistickým spektrem. V porovnání s 2. pololetím roku 2018 bylo zaznamenáno celkem 110 akcí organizovaných nebo s významnou účastí politicky motivovaných extremistů. Z uvedeného počtu jich celkem bylo 79 spojeno s levicově extremistickým spektrem a celkem 31 pak s pravicovým extremistickým spektrem.⁵⁵

⁵⁴ MINISTERSTVO VNITRA. [online]. [cit.2019-03-04]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ctvrtletni-zpravy-o-extremismu-odboru-bezpecnostni-politiky-mv.aspx>

⁵⁵ MINISTERSTVO VNITRA. [online]. [cit.2019-03-04]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ctvrtletni-zpravy-o-extremismu-odboru-bezpecnostni-politiky-mv.aspx>

5 Empirické šetření

5.1 Cíl empirického šetření

Cílem výzkumu mé bakalářské práce je pomocí řízených rozhovorů zjistit, jaký postoj mají respondenti coby profesionální policisté Karlovarského kraje k problematice extremismu jako bezpečnostní hrozbě v Karlovarském kraji. Tyto rozhovory byly nástrojem k tomu, abych zaznamenal jejich pocity, prožitky, vzpomínky, postoje, ale také jejich představy a skutečnou realitu.

5.2 Příprava a provedení empirického projektu

Při přípravě a vytváření řízených rozhovorů jsem se zamýšlel nad tím, v jaké míře se budou názory respondentů diferencovat.

Ve svém empirickém projektu představím souhrn znalostí, praxi pěti policistů ve věku v rozmezí 35-50 let, kdy se každý z těchto policistů danou problematikou, ať už do hloubky, nebo okrajově zabývá a přichází s ní do kontaktu.

Podmínkou pro respondenty byla vystudovaná vysoká škola se zaměřením na bezpečnostně právní studia nebo bezpečnostní management. Prostřednictvím řízeného rozhovoru jsem každému respondentovi pokládal 11 stejných otázek. Všechny tyto odpovědi jsem následně přepsal, což nebylo vždy snadné. Během přepisování rozhovorů jsem zaregistroval používání policejní hantýrky a slov, které dotazovaní mají v oblibě opětovně uvádět. U žádných z uvedených policistů nebyl zaregistrován strach, neochota, ale překvapení a úžas, že je o danou problematiku projeven zájem. Řízený rozhovor většinou probíhal v časovém úseku 20-25 minut. Dotazovaní byli seznámeni se strukturou řízeného rozhovoru a účelem tohoto výzkumu. Zároveň jsem respondenty seznámil s průměrnou délkou řízeného rozhovoru a jejich anonymitou, kterou budu zachovávat. Nemile mě udivilo, že většina dotazovaných nebyla schopna věcně odpovědět na můj dotaz.

5.3 Řízené rozhovory s respondenty

Rozhovor s respondentem č. 1

Jméno: plk. Mgr. Jaromír Z.

Pohlaví: muž

Věk: 54 let

Vzdělání: bezpečnostně právní studia

Praxe u Policie České republiky: 30 let

Místo služebního zařazení: služební funkcionář Územního odboru Cheb

Otázky a odpovědi k rozhovoru:

1. Jak jste se k problematice extremismu dostal?

K problematice extremismu jsem se dostal v rámci své dlouholeté pracovní činnosti a posléze zařazením v analyticko-právním oddělení.

2. Je řešení trestných činů v rámci problematiky extremismu Vaší hlavní pracovní činností?

Řešení problematiky extremismu v žádném případě není mou hlavní pracovní činností, ale zabývám se touto problematikou v návaznosti na tvorbu a pořádání bezpečnostních opatření k společenským a sportovním akcím, kde tyto hrozby hrozí.

3. Jak frekventovaně se s touto problematikou v Karlovarském kraji setkáváte?

S touto problematikou se setkávám 4-5 krát do roka v rámci vytváření opatření na zmíněné události.

4. Jmenujte prosím nějaká extremistická hnutí, s kterými jste nejčastěji v kontaktu?

Já osobně, jako služební hodnostář, nejsem v kontaktu s žádnými členy extremistického hnutí, ale mám v povědomí místní sympatizanty s pravicovým extremismem - Chebskou Brigádu. Dodávám, že v našem Karlovarském kraji nejsou téměř žádná aktivní extremistická hnutí.

5. S jakou trestnou činností, případně protiprávním jednáním těchto extremistických hnutí se nejčastěji setkáváte?

Nejčastěji jsou na našem organizačním článku registrovány trestné činy podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka dle § 260 zák. č. 140/1961 Sb., dalším frekventovaným protiprávním jednáním je trestný čin výtržnictví dle § 358 zák. č. 140/1961 Sb..

6. Dochází k vzájemné komunikaci mezi Policií České republiky a členy, případně vůdci těchto extremistických hnutí?

Ano, dochází ke komunikaci mezi Policií České republiky a vůdci těchto extremistických hnutí. Z mé praxe mohu uvést vzájemnou spolupráci mezi naším velitelstvím a vůdcem odnože Hells Angels v Sokolově, kdy byla řešena dopravně bezpečnostní situace v rámci spanilé jízdy uvedeným městem.

7. Jste schopen si okamžitě vybavit nějaký případ, který se Vám často opakuje a ukrývá ve Vaší paměti, případně z jakého důvodu?

Nejsem schopen si vybavit žádný případ, jelikož jsem osobně s žádným případem nepřišel do osobního kontaktu.

8. Jak funguje spolupráce v této problematice mezi Vašimi podřízenými a nadřízenými kolegy?

Mezi mými podřízenými a mnou dochází k velice dobré spolupráci, kdy mi moji podřízení okamžitě předávají informace o aktivních extremistických hnutích, o jejich záměrech a počtech a já dle získaných informací dále přerozděluji úkoly svým podřízeným.

9. Účastníte se nějakých školení v oblasti extremismu?

Ano, samozřejmě se účastním těchto školení, jelikož jsem gestorem těchto opatření v rámci Územního odboru Cheb.

10. Vnímáte extremismus jako skutečnou hrozbu pro naši Českou republiku?

Nevnímám extremismus jako skutečnou hrozbu pro naši Českou republiku, jelikož má v současné době Policie České republiky zmapovaná extremistická hnutí.

11. Napadají Vás nějaké možnosti, jak nejlépe potírat extremisticky motivovanou trestnou činnost?

Dle mého názoru nejlepší možností pro potírání extremisticky motivované trestné činnosti je komunikace s obyvatelstvem, monitorování skladby obyvatelstva, sledování a potírání sebemenších projevů extremismu.

Rozhovor s respondentem č. 2

Jméno: kpt. Mgr. Jiří V.

Pohlaví: muž

Věk: 39 let

Vzdělání: bezpečnostní management

Praxe u Policie České republiky: 18 let

Místo služebního zařazení: policista 1. oddělení obecné kriminality v rámci Krajského ředitelství Karlovarského kraje, specializace drogová kriminalita a problematika extremismu

Otázky a odpovědi k rozhovoru:

1. Jak jste se k problematice extremismu dostal?

K problematice extremismu jsem se dostal díky doporučení mé policejní rodiny, jelikož můj otec je služebním funkcionářem odboru hospodářské kriminality Krajského ředitelství police Karlovarského kraje, můj švagr je také členem 1. oddělení obecné kriminality v rámci Krajského ředitelství Karlovarského kraje a má sestra je právním zástupcem a s touto problematikou přichází do kontaktu. Zároveň jsem o tuto problematiku projevil vlastní zájem, jelikož mě tato problematika během začátků mé policejní praxe zcela uchvátila.

2. Je řešení trestných činů v rámci problematiky extremismu Vaší hlavní pracovní činností?

Nejedná se především o mou hlavní pracovní náplň, primárně se zabývám a jsem specialistou na problematiku omamných a psychotropních látek, ale zároveň zodpovídám za problematiku extremismu v rámci Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje.

3. Jak frekventovaně se s touto problematikou v Karlovarském kraji setkáváte?

Touto problematikou se zabývám každý den, jelikož monitoruji zájmové internetové portály, jednám s významnými představiteli měst a hlavně provádím operativní šetření v zájmovém prostředí pravicového, levicového extremismu.

4. Jmenujte prosím nějaká extremistická hnutí, s kterými jste nejčastěji v kontaktu?

S klasickými extremistickými hnutími se často nesetkávám, jelikož se v našem Karlovarském kraji téměř žádná nenachází. Je zde převážně zastoupena krajně pravicová Dělnická strana sociální spravedlnosti, která měla značnější aktivitu v roce 2018.

5. S jako trestnou činností, případně protiprávním jednáním těchto extremistických hnutí se nejčastěji setkáváte?

Nejedná se o protiprávní jednání extremistických hnutí, ale protiprávní jednání, respektive nahodilé incidenty těchto členů, a především projevy týkající se trestné činnosti na sociálních sítích.

6. Dochází k vzájemné komunikaci mezi Policií České republiky a členy, případně vůdci těchto extremistických hnutí?

Já osobně komunikuji s členy těchto hnutí v rámci demonstrací, které se ojediněle pořádají na území Karlovarského kraje, ale také samozřejmě komunikuji s těmito představiteli v rámci celé České republiky, kdy operativně pátrací činností získávám cenné informace z tohoto prostředí.

7. Jste schopen si okamžitě vybavit nějaký případ, který se Vám často opakuje a ukrývá ve Vaší paměti, případně z jakého důvodu?

Vzpomínám si na nechvalně známý pochod extremistů v Karlových Varech v roce 2016, který byl pořádáný k výročí Křišťálové noci v roce 1938 v nacistickém Německu.

8. Jak funguje spolupráce v této problematice mezi Vašimi podřízenými a nadřízenými kolegy?

Spolupráce probíhá na profesionální úrovni. Často spolupracuji s členy Národní centrály proti organizovanému zločinu sekce terorismu a extremismu. Za svou práci především zodpovídám svému nadřízenému náměstkovi ředitele Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje pro službu kriminální policie a vyšetřování. Předkládám vytvořené analýzy k zájmovým osobám, dodávám zprávy ohledně extremistických hnutí. S podřízenými nejčastěji spolupracuji v rámci sledování na operativní bázi, kdy na střežnicích v našem příhraničí dochází k sympatizování německých občanů s těmito extremistickými hnutími, nebo spíše skupinami.

9. Účastníte se nějakých školení v oblasti extremismu?

Ano, neustále se účastním školení v oblasti extremismu. Přibližně 1 krát měsíčně se účastním specializačních kurzů a instrukčně metodického zaměstnání v této oblasti. Tímto však samozřejmě moje vzdělávání v tomto oboru nekončí, jelikož své vědomosti získávám i ve svém volném čase.

10. Vnímáte extremismus jako skutečnou hrozbu pro naši Českou republiku?

Já osobně extremismus vnímám jako skutečnou hrozbu pro naši Českou republiku, jelikož zde dochází k násilnému páchání trestné činnosti, kdy se příznivci těchto skupin ozbrojují a v současné době začínají používat nástražné výbušné systémy.

11. Napadají Vás nějaké možnosti, jak nejlépe potírat extremisticky motivovanou trestnou činnost?

Ze své praxe vím, že nejlépe je možné potírat extremisticky motivovanou trestnou činnost infiltrováním se do těchto skupin, získáváním poznatků z těchto zájmových skupin. Jedná se ale o značně finančně a časově náročnou činnost pro Policii České republiky.

Rozhovor s respondentem č. 3

Jméno: por. Ivan S. Dis.

Pohlaví: muž

Věk: 41

Vzdělání: přípravné trestní řízení

Praxe u Policie České republiky: 14 let

Místo služebního zařazení: komisař Územního odboru Cheb, specializace drogová kriminalita a problematika extremismu

Otázky a odpovědi k rozhovoru:

1. Jak jste se k problematice extremismu dostal?

Problematika extremismu mě sama o sobě velice zajímá, takže jsem si jí v rámci možností zvolil sám.

2. Je řešení trestných činů v rámci problematiky extremismu Vaší hlavní pracovní činností?

Problematika extremismu není mou hlavní pracovní náplní, primárně řeším drogovou trestnou činnost a zároveň problematiku extremismu v rámci Územního odboru Cheb. Pokud to vyžaduje situace, tak i v rámci Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje.

3. Jak frekventovaně se s touto problematikou v Karlovarském kraji setkáváte?

Jedná se o excesy, respektive nahodilé situace, jelikož extremismus v Karlovarském kraji není natolik frekventovaný jako v ostatních regionech.

4. Jmenujte prosím nějaká extremistická hnutí, s kterými jste nejčastěji v kontaktu?

Nejčastěji jsem v úzkém kontaktu s pravicovým extremistickým spolkem fotbalových fanoušků družstva Hvězda Cheb, které se jmenuje Chebská Brigáda. Jedná se o tvrdší pravicové jádro fanoušků FC Baník Ostrava.

5. S jako trestnou činností, případně protiprávním jednáním těchto extremistických hnutí se nejčastěji setkáváte?

Nejčastěji se setkávám s trestným činem podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka dle § 260 zák. č. 140/1961 Sb., a trestným činem výtržnictví dle § 358 zák. č. 140/1961 Sb., kdy se jedná o excesy v rámci fotbalových utkání.

6. Dochází k vzájemné komunikaci mezi Policií České republiky a členy, případně vůdci těchto extremistických hnutí?

Ano, dochází k vzájemné komunikaci utajeným způsobem, kdy mám vlastního informátora, který mi podává informace na základě naší vzájemné důvěry, kterou bylo nelehké vybudovat.

7. Jste schopni okamžitě vybavit nějaký případ, který se Vám často opakuje a ukrývá ve Vaší paměti, případně z jakého důvodu?

Vzpomínám si na žhářský rasově motivovaný útok zápalnými lahvemi na dvacet romských občanů ubytovny v Aši. Došlo zde k pokusům o vraždu a obecnému ohrožení.

8. Jak funguje spolupráce v této problematice mezi Vašimi podřízenými a nadřízenými kolegy?

Spolupráce probíhá na dobré úrovni. Dochází k vzájemné výměně informací.

9. Účastníte se nějakých školení v oblasti extremismu?

Ano, probíhají týdenní školení v oblasti extremismu 1-2 krát do roka se zaměřením pouze na extremismus a terorismus.

10. Vnímáte extremismus jako skutečnou hrozbu pro naši Českou republiku?

V současné chvíli není levicový a pravicový extremismus na výši. Nehrozí tedy žádná bezprostřední hrozba z tohoto zájmového prostředí.

11. Napadají Vás nějaké možnosti, jak nejlépe potírat extremisticky motivovanou trestnou činnost?

V rámci potírání extremisticky motivované trestné činnosti je dle mého názoru nejdůležitější zaměřením se na oblast sociálních sítí, kde dochází v současné chvíli k ovlivnění největší možné masy lidí.

Rozhovor s respondentem č. 4

Jméno: Bc. Milan S. Dis.

Pohlaví: muž

Věk: 48 let

Vzdělání: bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Praxe u Policie České republiky: 27 let

Místo služebního zařazení: služební funkcionář OOP Aš

Otázky a odpovědi k rozhovoru:

1. Jak jste se k problematice extremismu dostal?

Z počátku jsem byl zařazen jako řadový policista u služby pořádkové policie, posléze jsem tuto extremisticky trestnou činnost vyšetřoval na 2. oddělení obecné kriminality Územního odboru Cheb a v současné době jsem služebním funkcionářem Obvodního oddělení policie v Aši.

2. Je řešení trestných činů v rámci problematiky extremismu Vaší hlavní pracovní činností?

Problematika extremismu není mou hlavní pracovní činností, jelikož jako služební funkcionář plánuji akce v rámci kulturních a sportovních bezpečnostních opatření. Především jako služební funkcionář spolupracuji s vedením služby kriminální policie a vyšetřování při získávání poznatků ke spáchané extremisticky motivované trestné činnosti.

3. Jak frekventovaně se s touto problematikou v Karlovarském kraji setkáváte?

Tato problematika není v Karlovarském kraji nijak rozsáhlá, tyto případy se vyskytují pouze ojediněle. Nejčastěji jde o problematiku diváckého násilí. Vzhledem k tomuto předávám informace o osobách, které mají trest zákazu vstupu na fotbalová utkání a jiné společenské akce.

4. Jmenujte prosím nějaká extremistická hnutí, s kterými jste nejčastěji v kontaktu?

Já osobně v současné době jako služební funkcionář nejsem v kontaktu s žádným extremistickým hnutím, ale v minulosti jsem vyšetřoval trestné činy spáchané členy Chebské Brigády.

5. S jako trestnou činností, případně protiprávním jednáním těchto extremistických hnutí se nejčastěji setkáváte?

Jak jsem výše zmínil, jsem v nedávné době před touto funkcí vyšetřoval trestné činy spáchané Chebskou Brigádou. Jednalo se o trestné činy výtržnictví dle § 358 zák. č. 40/2009 Sb. a poškozování cizí věci dle §228 zák. č. 40/2009 Sb.. Samozřejmě v neposlední řadě se také jednalo o porušování zákona o některých přestupcích, tedy zák. č. 251/2016 Sb., kdy byly páčány přestupky proti občanskému soužití dle § 7 a přestupky proti veřejnému pořádku dle § 5.

6. Dochází k vzájemné komunikaci mezi Policií České republiky a členy, případně vůdci těchto extremistických hnutí?

Ano, dochází ke komunikaci mezi Policií České republiky a členy extremistických hnutí, ale pouze na úrovni specialistů.

7. Jste schopen si okamžitě vybavit nějaký případ, který se Vám často opakuje a ukrývá se ve Vaší paměti, případně z jakého důvodu?

Já osobně si vzpomínám na případ, kdy došlo k útoku zápalnými lahve, které byly vhozeny do okna ubytovny v Aši ul. Nádražní č. 19, kde byly ubytovaní občané romské národnosti.

8. Jak funguje spolupráce v této problematice mezi Vašimi podřízenými a nadřízenými kolegy?

Ze své zkušenosti služebního funkcionáře mohu sdělit, že poznatky týkající se zmíněné problematiky jsou předávány nadřízeným. Jsou zapracovávány do bezpečnostních opatření. Předtím ale předávám dílčí úkoly a získané poznatky z této problematiky svým podřízeným nejen v rámci těchto bezpečnostních opatření. Takto dochází k vzájemnému předávání informací.

9. Účastníte se nějakých školení v oblasti extremismu?

Jako služební funkcionář se účastním pouze školení RAN, které probíhá na územním odboru v Chebu a je specializované na rozpoznání znaků radikalizace a násilí.

10. Vnímáte extremismus jako skutečnou hrozbu pro naši Českou republiku?

Extremismus vnímám jako skutečnou hrozbu pro naši Českou republiku, ale v současné době se jedná o kvalitně sledovanou činnost, která není rozsáhlá a už vůbec ne v našem Karlovarském kraji.

11. Napadají Vás nějaké možnosti, jak nejlépe potírat extremisticky motivovanou trestnou činnost?

Ze své praxe v trestním řízení vím, že nejlepší možností k potírání extremisticky motivované trestné činnosti je plné a důsledné využívání zákonných prostředků k potírání této trestné činnosti. V neposlední řadě je nesmírně důležitá prevence a podávání pravdivých, skutečných informací prostřednictvím médií.

Rozhovor s respondentem č. 5

Jméno: Bc. Tomáš H.

Pohlaví: muž

Věk: 35 let

Vzdělání: bezpečnostní management

Praxe u Policie České republiky: 7 let

Místo služebního zařazení: inspektor obvodního oddělení Aš, člen antikonfliktního týmu

Otázky a odpovědi k rozhovoru:

1. Jak jste se k problematice extremismu dostal?

K problematice extremismu jsem se dostal na základě mého profilu, zkušeností, vědomostí v rámci mého služebního zařazení a v neposlední řadě na základě zaměření mého vzdělání.

2. Je řešení trestných činů v rámci problematiky extremismu Vaší hlavní pracovní činností?

Řešení problematiky extremismu není mou hlavní pracovní činností, ale setkávám se s touto problematikou v rámci svého zařazení v antikonfliktním týmu a částečně se s tímto setkávám v rámci běžného výkonu služby v teritoriu obvodního oddělení policie v Aši.

3. Jak frekventovaně se s touto problematikou v Karlovarském kraji setkáváte?

S touto problematikou přijdu do kontaktu cca. 1-2 krát do měsíce, a to především v rámci pracovní činnosti v antikonfliktním týmu.

4. Jmenujte prosím nějaká extremistická hnutí, s kterými jste nejčastěji v kontaktu?

Nejčastěji jsem v kontaktu s extremistickým hnutím Chebská Brigáda. Jedná se o přívržence diváckého násilí. Já osobně se v rámci své pracovní činnosti setkávám s členy a „vůdci“ těchto hnutí a odtud získávám poznatky z těchto zájmových extremistických skupin a také poznatky o spáchaných protiprávních jednáních těchto osob.

5. S jako trestnou činností, případně protiprávním jednání těchto extremistických hnutí se nejčastěji setkáváte?

Nejčastěji dochází v rovině přestupkového zákona k porušování veřejného pořádku dle § 5 zák. č. 251/2016 Sb., přestupkům proti občanskému soužití dle § 7 zák. č. 251/2016 Sb. a výjimečně trestným činům výtržnictví dle § 358 zák. č. 40/2009 Sb. a podpoře a propagaci hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka dle § 403 zák. č. 40/2009 Sb..

6. Dochází k vzájemné komunikaci mezi Policií České republiky a členy, případně vůdci těchto extremistických hnutí?

Ano, dochází k vzájemné komunikaci mezi Policií České republiky a členy extremistických hnutí. Já osobně s těmito členy komunikuji prostřednictvím sociálních sítí a získávám poznatky z tohoto zájmového prostředí.

7. Jste schopen si okamžitě vybavit nějaký případ, který se Vám často opakuje a ukrývá ve Vaší paměti, případně z jakého důvodu?

Vybavuji si případ, kdy osm členů Chebské brigády pod vlivem alkoholu brutálním způsobem fyzicky napadlo muže pod vymyšlenou záminkou, že slovně napadá jejich členy a činnost tohoto uskupení. Poškozený byl napaden do takové míry, že jeho stav si vyžádal lékařské vyšetření a hospitalizaci na jednotce intenzivní péče.

8. Jak funguje spolupráce v této problematice mezi Vašimi podřízenými a nadřízenými kolegy?

Spolupráce probíhá velice svižně a efektivně. Otevřeně sdílíme poznatky a informace získané z terénu. Na základě těchto informací, které předáváme vedení, se následně připravujeme na plánovaná opatření.

9. Účastníte se nějakých školení v oblasti extremismu?

Samozřejmě se jako člen anti-konfliktního týmu účastním školení v oblasti extremismu a to minimálně 2 krát ročně. Zde dochází k předávání poznatků a zkušeností z vývoje bezpečnostní situace v České republice.

10. Vnímáte extremismus jako skutečnou hrozbu pro naši Českou republiku?

Vnímám hrozbu v populisticky propagovaném extremismu, kdy lidé věří zavádějícím, neověřeným informacím a uzavírají se ve své informační bublině a kdy jim jsou podávány zkreslené informace prostřednictvím médií.

11. Napadají Vás nějaké možnosti, jak nejlépe potírat extremisticky motivovanou trestnou činnost?

Dle mého názoru nejlépe je možné potírat extremisticky motivovanou trestnou činnost vzděláváním lidí. Aby byli lidé schopni posoudit a ověřit si získané informace prostřednictvím médií a neměli v povědomí, že veškeré informace z médií jsou naprostou pravdou.

5.4 Zhodnocení rozhovorů s respondenty

Analýzou odpovědí získaných díky rozhovorům bylo především zjištěno, že respondenti coby profesionální policisté Karlovarského kraje, mají k problematice extremismu a extremismu jako bezpečnostní hrozbě v Karlovarském kraji kladný vztah a jsou právem odborníky na svých zaměstnaneckých pozicích s dlouholetou praxí a vlastním zájmem o tuto práci.

Z rozhovorů s odborníky vyplývá, že problematika extremismu a současná situace v Karlovarském kraji je poklidná. Jedná se spíše o výjimečné excesy v tomto prostředí, jelikož se v tomto teritoriu téměř nenacházejí žádná extremistická hnutí. Zajímavostí je, že když k takovým excesům dojde, jedná se o protiprávní jednání pod neustále se opakovanými paragrafovými zněními v trestním zákoně i v zákoně o některých přestupcích.

Dále bylo zjištěno, že dochází k úzké a vzájemné spolupráci na organizačních článcích policie Karlovarského kraje. Během provádění rozhovorů jsem byl nemile překvapen skutečností, že u žádného z dotazovaných respondentů se nejedná o primární pracovní činnost, ale vždy se jedná o doplňující specializaci k jejich hlavní pracovní činnosti, čímž této problematice nemůže být věnována 100 % pozornost.

Zároveň mě mezi dotazovanými odborníky fascinovaly jejich různorodé postoje ohledně myšlenek, názorů a nápadů, jak nejlépe potírat tuto extremisticky motivovanou činnost. Každý z respondentů uvedl odlišnou a pro mě značně zajímavou možnost k potírání této problematiky.

Závěr

Hlavním cílem bakalářské práce bylo objasnit extremismus jako bezpečnostní hrozbu na vybraných extremistických projevech, které ohrožují nejen principy demokracie, ale i lidská práva občanů. Zároveň bylo cílem vyhodnotit nové trendy v rámci extremistické problematiky, včetně xenofobních a nenávistných projevů, jejichž nositeli nejsou pouze extremistické subjekty.

Dle mého názoru mezi základní hodnoty naší demokratické společnosti patří tolerance, snášenlivost i ochota připustit u druhých lidí odlišné názory. Tyto naše hodnoty mohou narušit extremistické postoje, které jsou ve svém důsledku způsobily přejít v aktivity působící destruktivně na současný politicko-ekonomický systém. Demokratická společnost má proto právo, ale především povinnost, se proti takovýmto neakceptovatelným postojům bránit.

Problematice extremismu jako bezpečnostní hrozbě je třeba se neustále věnovat. Nelze podceňovat extremistické skupiny, které se neustále vyvíjí a přizpůsobují konkrétním situacím. Díky moderní technologii extremistické skupiny komunikují se zahraničními organizacemi, které mají dlouholetou zkušenost s ovlivňováním veřejnosti, do které patří také děti a mládež, tedy nejvíce ohrožená skupina.

Dlouholetá praxe a zkušenosti naší demokratické společnosti ukázaly, že řešení problematiky extremismu není v žádném případě jednoduché. Je nezbytně nutné o těchto problémech dále komunikovat. Pomoci může škola, která poskytne základní informace týkající se této problematiky, ale také rodina a okolí musí sehrát svou důležitou roli. V demokratickém systému zaujímají svou roli státní orgány, včetně policie, které mají za cíl problematiku extremismu řešit, jelikož je vždy podstatně lepší určitému jevu předcházet, nežli jej později komplikovaně řešit.

Ze statistik, ale i získaných poznatků a rozhovorů s policisty mohu sdělit, že v České republice tvoří extremisticky motivované trestné činy malý podíl z celkového počtu trestných činů. Problémem totiž je extremisticky motivované trestné činy objevit a posléze je prokázat. Tyto problémy jsou kromě toho doprovázeny strachem poškozených osob, které raději snášejí ponižování a újmy, než aby se s žádostí o pomoc obrátily na Policii České republiky. Pokud by se tento problém podařilo vyřešit, skutečný podíl těchto extremisticky motivovaných trestných činů by byl asi mnohem vyšší.

Zároveň chci dodat, že kritický pohled lidí na naši společnost nemusí být automaticky extremismem a že nejsou nekritizovatelné pravdy. Je nutné si však náležitě uvědomit, že hnacím motorem řady skupin není kritika, ale nenávisť, a té je třeba se vždy postavit na odpor, ať přichází z jakéhokoli směru.

Z řízených rozhovorů lze vyhodnotit situaci v Karlovarském kraji s ohledem na extremistické projevy a tuto zmíněnou problematiku. Je nutné sdělit, že oblast Karlovarského kraje je považována za klidnou lokalitu, kde projevy extremismu jsou pouhým excesem. V každém případě by přispěla větší informovanost našich občanů a zároveň zdokonalení legislativy v našem státě, kde jsou především prostřednictvím medií podávány zkreslené informace o této problematice.

Závěrem konstatuji, že se extremismus v České republice na počátku projevoval především verbálními útoky. V současné době je z tohoto hlediska extremistická scéna na ústupu a poměrně klidná. Nabývá ale poměrně agresivnějšího charakteru, což se projevuje hlavně fyzickými útoky s podtextem rasové nesnášenlivosti a útoky na sociálních sítích.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

BARŠA, Pavel., FIALA, Petr. ed. *Politický extremismus a radikalismus v České republice*. Brno: Masarykova univerzita, 1998. ISBN 80-210-1798-8.

BASTL, Martin. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Praha: Grada, 2011. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3797-3.

DANICS, Štefan a KAMÍN, Tomáš. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. 2., rozš. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2008. ISBN 978-80-7251-286-7.

DANICS, Štefan a TEJCHMANOVÁ, Ladislava. *Extremismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2017. ISBN 978-80-7452-122-5.

FIALA, Petr. ed. *Politický extremismus a radikalismus v České republice*. Brno: Masarykova univerzita, 1998. 10 s. ISBN 80-210-1798-8.

CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6.

CHMELÍK, Jan. *Symbolika extremistických hnutí*. Praha: Armex, 2000. ISBN 80-86244-14-8.

CHMELÍK, Jan. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001. ISBN 80-7201-265-7.

MAREŠ, Miroslav. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti*. Praha: Ministerstvo vnitra odbor bezpečnostní politiky, 2006.

PITHART, Petr. *Obrana politiky II.: přednášky z let 1994-2018*. Praha: Leges, 2018. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-311-7.

VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 20 s. ISBN 978-80-7380-427-5.

Elektronické zdroje

MINISTERSTVO VNITRA. [online]. [cit.2019-03-04]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/v-cem-spociva-hrozba-extremismu.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA. [online]. [cit.2019-03-04] Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/-zpravy-o-extremismu-odboru-bezpecnostni-politiky-mv.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA. [online]. [cit.2019-03-04]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ctvrtletni-zpravy-o-extremismu-odboru-bezpecnostni-politiky-mv.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA. [online]. [cit.2019-03-04] Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>

SVOBODA A PŘÍMÁ DEMOKRACIE. [online]. [cit.2020-03-10]. Dostupné z: <https://www.spd.cz/program>

Vymezení etnického a separatistického extremismu. In: *Metodický portál - inspirace a zkušenosti učitelů* [online]. Praha: Metodický portálu RVP, 2014 [cit. 2017-01-05]. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/G/19117/extremismus-v-cr-etnický-a-separatistický-extremismus.html/>

WIKIPEDIA. [online]. [cit.2020-03-21]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Blood_%26_Honour#/media/File:BloodandHonourlogo.png

Legislativní dokumenty

Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod

Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád

Zákon č. 40/2009 Sb. trestní zákoník

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 70/1999 Sb., kterým se upravuje *činnost příslušníků Policie ČR na úseku boje proti extremistické kriminalitě*.

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 182/2016, o činnosti na úseku extremismu a terorismu

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY. Poslanecká sněmovna 1999 III. volební období
311 Návrh na vydání zákona z roku 1999. Zpráva o postupu státních orgánů při postihu trestných činů motivovaných rasismem a xenofobií nebo páchaných příznivci extremistických skupin a o aktivitách extremistických uskupení na území České republiky

Ostatní zdroje

AMERSFOORT, Hans van. Institucionální pluralita: Problém, či řešení pro multietnický stát? Sociologický časopis, 1995, roč. 31, č. 2.